

ŽUPS V ŽUTO
ŽUPO!

str. 4

KOMI DE TAU
DOBRO?

str. 5

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 23. marca 1995 • Leto V, št. 6

ROPARJI IN BERAČI

TRIKI, ŠTRIKI IN REŠTRIKI

Péter Müller je posnel film, ki govori o življenju v mestu, v katerem živijo samo roparji in berači. Slednji ves dan prosjačijo, da bi vsaj nekaj dobili nazaj od tistega, kar so jim roparji prejšnjo noč ukradli.

V zadnjih dveh tednih je kar ves čas odzvanjalo na Madžarskem, kako da so nasankali špekulanti, ki so, sodeč po govoricah, kupili ogromne količine tujih valut, da bi jih po velikem znižanju tečajne vrednosti prodali z velikim dobičkom. Devalvacije pa ni in ne bo. (Govorilo se je o 15-odstotnem znižanju forinta.) Prejšnjo nedeljo je podpredsednik Hornove stranke (MSZP) najavil, da bo taisti dan zasedala vlada, ki bo odločala o bistvenih stvareh. Vendar brez panike, je rekel plešasti možakar, ne gre za stvari, ki bi kaj bistveno vplivale (mišljeno je seveda negativno) na življenjsko raven večine ljudi.

Nekaj ur pozneje smo iz vladnega sporočila zvedeli, da so devalvirali forint za 9 odstotkov. Za letos načrtujejo, da bodo madžarsko valuto na ta način "pocenili" za 26-27 odstotkov. Carina se poveča za 8 odstotkov. Pri državnih podjetjih in ustanovah bodo omejili dviganje plač. Družine otroškega dodatka ne bodo več dobivale avtomatično, ampak le tiste, ki so tega potrebne. (?) Ravno to se nanaša na podporo za negovanje

otroka (GYES, 1 leto), nadomestilo za negovanje otroka (GYED, 2 leti), dodatek v času nosečnosti itd. Od naslednjega leta naprej vlada namerava uvesti šolnino v visokošolskih ustanovah, zmanjšati število proforskega kadra. V načrtu je tudi, naj bi prvih 25 dni bolniškega staleža krili delodajalci, ne pa socialno zavarovanje itd. itd.

Spoštovani gospod z lepo urejeno plešo! To, kar ste povedali pred vladno sejo, je, milo rečeno, laž in cinizem. Ali vse to zares ne bo vplivalo na življenjski standard večine prebivalstva? Standardne laži. Ali devizni špekulanti zares niso nič zaslužili, ko pa se je marka takoj podražila za 10 forintov (s 75 na 85 forintov)?

Preden so sedanji socialisti prišli na oblast, so zmeraj govorili, da ima ime socialističen tudi konotacija: socialen. Da - za razliko od prejšnje, aristokratsko nagnjene vlade, ki da je bila gluha za težave množic - bo upoštevala interese malih ljudi. Ljudje pa so množično glasovali zanje.

Ena tretjina madžarskega prebivalstva živi pod življenjskim minimumom, po domače povedano, v revščini. Ena tretjina gospodarstva se realizira v sivi in črni ekonomiji. Sloj, povezan s to dejavnostjo in še hujsimi stvarmi, živi kot vrabec v prosu. Uživa kot črv v loju... Število beračev skokovito narašča. Socialne ugodnosti pa bodo uživali tudi milijonarji iz sive ekonomije, ker se bo-

do pač na papirju tretirali kot družine, ki so potrebne tega.

Ljudje seveda niso naivni, da ne bi vedeli, da so določene restrikcije potrebne, tudi devalvacija. Pravijo pa, da vsaka stvar mora imeti mero. Ljudje seveda niso tako kratke pameti, da ne bi bili vedeli že tudi za časa volilne kampanje, da je večina obljub prazen dim. Pa vendarle, vsaj tistih nekaj minimalnih obljub naj bi se držali. Mi bomo strokovna vlada, mi vemo za izhod in podobno krjavelsko pripovedovanje... Pa vendarle.

Na prireditvah 15. marca, ki je največji praznik vesoljnega madžarstva, je bilo veliko manj ljudi kot v prejšnjih letih. Zanimivo je bilo poslušati televizijske

reporterje, kako pogosto so se sklicevali na slabo vreme. Predsednika republike so pred njegovim slavnostnim govorom spet poskušali zmotiti. Na nekem drugem mestu so se ponovno pojavili obritočglavci z določenimi neonacističnimi simboli in vzdusjem. Tudi razvpit skrajno-desničarski politik István Csurka, ki ga po volitvah nekaj časa ni bilo na spregled, je imel precej številno občinstvo (kaj pa slabo vreme?). Ljudje spet začnejo protestirati. Ja, skoraj leto dni je nova vlada na oblasti. In do zdaj, razen restrikcij, nič ni pokazala. Položaj je prav gotovo resen, če vlada še niti toliko ni počakala s svojimi ukrepi, da bi minil praznik marčne revolucije, ki so se ga oblastniki tudi za časa komunizma najboljše bali. Hornova vlada pa se je še bolj bala delegacije IMF, ki je prispela ravno dva dni pred praznikom, zato je na hitro sprejela zgoraj navedene ukrepe.

Neka švicarska športna trgovina v svoji reklami pravi, da če se vam v zraku slučajno ne bi odprlo od njih kupljeno padalo, vam brezplačno dajo novo. Mar nas tudi naša vlada tolaži s tem, da če bomo čisto propadli od njenih "reform", pač bomo dobili novo vlado zastonj.

Zastonj.

PRAZNOVANJE 15. MARČA V MONOŠTRU

PREKMURSKI MADŽARI OB MADŽARSKEM DRŽAVNEM PRAZNIKU

TUDI MANJŠINA MORA PREMISLITI, PREDEN SE ODLOČA

Prireditve pred spominskima ploščama Kossuthu in Szčchenyiju 15. marca je bila samo ena, nemara najpomembnejša, v nizu prireditve v mesecu madžarske kulture v Sloveniji. Madžari v Sloveniji, zlasti v Prekmurju, se že več kot desetletje pridružujejo slovesnostim, povezanim s 15. marcem, madžarskim narodnim praznikom. Prireditve so bile v dvojezičnih krajih treh obmejnih občin in tudi v Murski Soboti, nekatere pa bodo še do konca marca.

S posebno slovesnostjo pa so praznik obeležili 15. marca v Lendavi. Pred spominskima ploščama Kossuthu in Szčchenyiju so se zvrstili priložnostni govorniki, spremljali smo kratek in kakovosten kulturni program, ugledni

gostje pa so položili vence k obeležjema dveh najpomembnejših mož iz madžarske zgodovine v prejšnjem stoletju, kot je dejal eden izmed govornikov.

Slavnostni govornik, predsednik sveta pomurske madžarske narodnostne skupnosti József Balasko je poudaril, da so pred leti ob podobnih priložnostih govorili le o narodnostni kulturi, zdaj pa govorijo tudi o narodnostno-političnih, gospodarskih in drugih vprašanjih.

Z rezultati v kulturnem življenju so prekmurški Madžari lahko zadovoljni, medtem ko je drugače na gospodarskem področju, v novejšem obdobju pa tudi na narodnostno-političnem. Gospodarski razvoj ob meji zaostaja, nanj pa ne vpliva v dobrem seve-

da, tudi sodelovanje med Slovenijo in Madžarsko. Prav zavoljo znanja jezika bi morali Madžari izkoristiti svojo prednost in prispevati več h krepitvi gospodarskih stikov in sodelovanja ob meji. Gre za povezovalno vlogo, ko bi naj "drugačnost" postala prednost. Tudi sporazum o prosti trgovini, ki sta ga državi podpisali lani, še ni zaživel v polni meri. Tu so še neurejene cestne in železniške povezave ter vrsta drugih nalog, o katerih mora razmišljati manjšina.

Iz narodnostno političnega področja pa bi si veljalo zapomniti misel, da morajo biti vse odločitve dobro premišljene.

eR

PRIPRAVE NA PRVO SEJO MEDVLADNE MADŽARSKO-SLOVENSKE KOMISIJE ZA MANJŠINE

Pred dvema letoma sta Republika Madžarska in Republika Slovenija podpisali poseben meddržavni sporazum o zagotavljanju posebnih pravic slovenske narodne manjšine v Republiki Madžarski in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji. V njem vladi obeh držav zagotavljata svojo skrb za ohranitev identitete pripadnikov obeh narodnosti, za razvoj kulture, jezika, šolanja, informiranja, izboljšanja gospodarskega položaja in stike obeh manjšin z matičnima državama. Prva seja medvladne mešane komisije, ki naj bi ocenila uresničevanje tega sporazuma, bo meseca aprila v Ljubljani.

V pripravah na to sejo medvladne komisije so se predstavniki Ministrstva za zunanje zadeve in Urada za narodnosti pri Vladi Republike Slovenije v Lendavi srečali s predstavniki madžarske narodne skupnosti in Zveze Slovencev na Madžarskem in ocenili uresničevanje tega sporazuma. Predstavniki obeh narodnih skupnosti so se pozitivno izrekli o vsebini

sporazuma, o prizadevanjih obeh držav za pripadnike narodnosti in njihov položaj ter o dobrih odnosih med obema sosednjima državama. Skupne so bile tudi ugotovitve in zahteve po boljših prometnih povezavah med obema državama, odprtju novih mejnih prehodov na slovensko-madžarski meji za večjo povezanost manjšin z matičnima narodoma ter za večja gospodarska vlaganja v območjih, kjer živijo pripadniki obeh manjšin.

Predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök pa je še posebej izrazil naslednje predloge in pobude. Kljub nekaterim naporom in premikom v zadnjih letih se je zavzel za hitrejšo izboljševanje položaja Slovencev na Madžarskem in približevanja položaju Madžarov v Sloveniji. V tem okviru je treba poleg novih manjšinskih samouprav urediti status Zveze Slovencev kot povezovalne organizacije Slovencev, saj imajo Madžari v Sloveniji poleg občinskih in pomurske samoupra-

vne narodne skupnosti še posebna Zavoda za kulturo madžarske narodnosti in za informiranje.

Poudaril je potrebo po posebnem programu ukrepov za spodbujanje podjetništva in gospodarskih vlaganj za hitrejši razvoj Porabja ter za odprtje novega mejnega prehoda v Andovcih ali Verici. Izboljševati bo treba gromotni položaj šol in učiteljev ter kvaliteto materne slovenskega jezika na narodnostnih šolah. Na področju informiranja slovenske narodne skupnosti pa kaže izboljševati sprejemne TV-programov iz Slovenije ter razširiti in približevati slovenske oddaje radia Győr in radia Murska Sobotna tako, da bi jih postopoma še bolj približali porabskim Slovencev in jih tudi v celoti pripravljali v Monoštru.

Delovni pogovor v Lendavi predstavlja dobro osnovo za pripravo srečanja medvladne komisije. Čas bo potrdil in odgovoril na pričakovanja pripravnikov obeh manjšin.

Geza Bačić

SIBILSKÉ KNJIGE (28)

NADANGEL MIHAEL IN APOSTOL PETER

Pred sodnim dnevom bo nadangel Mihael poslan iz nebes, da premaga Antikrista in vse, ki bodo vanj verovali.

"Téda Mihály Arkangeo z nebész doli pride i popádne toga Antikriztusa i nyegve vörne, ino je vu pekeo szüne i zlücsa, kak sze je vu zacsetki szevetá Luciferi zgodilo."

O tem lahko beremo tudi v Svetem pismu: "In nastala je vojska v nebesih: Mihael in njegovi angeli so se vojskovali zoper zmaja; tudi zmaj se je vojskoval in njegovi angeli, a niso zmogli in tudi ni bilo v nebesih več mesta zanje. In pahnjen je bil veliki zmaj, stara kača,

ki se imenuje hudič in satan, ki zapeljuje ves svet; pahnjen je bil na zemljo in njegovi angeli so bili pahnjeni z njim." (Raz 12,7)

Ob tem času bo na sedežu Mesijevega apostola Peter in pogani se spreobrnejo.

"Vu tisztom czaiti de na tronosi Mesiasa Peter i drugi eden, rodjeni z Rima králúavo. Gda do to fsze Zsidovje i poganye vidili i csüli, téda fszi návuk Mesiasa gori vzemejo ino do v Bogá bojaznoszti i lübéznoszti zsvéli."

Peter, apostol Jezusa Kristusa, je napisal dve pismi pokristjanjenim Judom in poganom,

živečim med pagani. Opozoril jih je tudi na to, naj bodo bogaboječi in živijo v ljubezni: "Predvsem imejte močno ljubezen med seboj, ker ljubezen pokrije množico grehov. Bodite drug do drugega gostoljubni, brez godrnjanja. Služite drug drugemu kot dobri oskrbniki mnogotere milosti božje, vsak z darom, kakor ga je prejel. Če kdo govori, govóri kakor božje besede. Če kdo služi, služi kakor z močjo, ki jo daje Bog, da se bo v vsem slavil Bog po Jezusu Kristusu, ki ima slavo in moč na vekov veke. Amen." (1 Pet 4, 7-11)

Marija Kozar

PISMO IZ SOBOTE

LETEČE KRAVE IN ŠE KAJ

Fašenek je mimo in vse je palik stoupilo na svoje mesto. Tak bar vövidi, ali ne smemo tou vörvati, če tak samo vövidi, zatok ka fašenek trpi cejlo leto. Pravzaprav nej cejlo leto. Človek se ide fašenek cejli žitek, pa ške po smrti ga lidje tak obračajo, ka čista načik vöspadne té človek, kak pa je biu v istini. Mogouče je fašenek samo tisti čas, gda se leko vöpokažemo, vači pa se fašenek špilamo bole naskrivoma in dosta bole za istino.

Rejsan, človek se rad skrivle. Pravzaprav, se radi skrivlema in za tistin, za koj se skrijemo, je bole gvüšno in lepše živeti. Dapa dostakrat pa se zgodi, ka steromi klajf (obraz) dojspadne ali pa ga lidje sličejo in tak stoji človek pred nami nagi in prav takšen, kak je v istini. Ka naj te človek napravi, ka se lejko palik skrije nekan ta, ge de na gvüšnon? Čista enostavno. Pogledne gori v nebau in skrči: "Poglednite, leteče (repülö) krave!"

Lidje se obrnejo ta gor, iščejo, ge se te krave nesejo in gda se obrnejo, je človek palik skriti tan negi za nekšo nouvo masko in oblečeni v nekše nauve farbe.

Živau, stera tak farbe menjavle, se zove kameleon. Ge koli se najde, takšo farbo gorzeme, kakše je kouli njega. Pri nas so takše sorte lidje politiki, steri farbe menjavlejo glij tak kak kameleoni. Rdeči so gratali, zeleni in čarni, ovi čarni so gratali ške bole čarni ali pa žuti in tak dale, pač tak, kak se najbolje splača. Ali tou je samo tak od zvünaj. Od znoutraj so skur vsi ostali takši, kak so bili prle. Če gda sto gornajde njihovo pravo farbo, brz pokažejo na leteče krave in že so skriti za nekšo drugo farbo, ške lepšo pa ške bole bleščečo.

Moja tašča Regina, trno čedna ženska, se tö vöpela po takši kameleonski šegi, zato ka je takša šega. Pravzaprav nej je sama kriva. Gda steri od naši političnih kameleonov ma kakšen takšen srčen guč, te njemi vörvle, kak najbolje poštenomi človeki na svejti. Gda pa gor pride, ka njej je kazo leteče krave, je v njej nikšen čemer, ka menjavle farbe glij tak kak kameleon. Tou se njej zadnje cajte tak na gousti godi, ka se vse bojim, ka de šla med politike. Te de nan ške slabšo šlo, ka tak kak una farbe menjavle, tak tou ne vej eden od naših prejdnjih. Tü je takšen majster, ka bi leko vsi ojdli k njej v šoulo.

MIKI

NACIONALNI UČNI NAČRT IN NARODNOSTNO ŠOLSTVO

Prenova obveznega osnovnošolskega izobraževanja teče že nekaj časa; vključuje tudi prenovu šolstva narodnosti, od prenovljenega pouka materinščine do vključevanja nekaterih vzgojno-izobraževalnih vsebin iz zgodovine, umetnostne zgodovine in glasbene tradicije manjšine ter matičnega naroda v učne načrte za materinščino, zgodovino, glasbeno in likovno vzgojo. Tudi porabski učenci v treh narodnostnih šolah bi naj imeli v bodoče možnost slišati pri pouku zgodovine, zemljepisa in še kje kakšen stavek o državi matičnega naroda, o zgodovini in kulturni tradiciji matice... Vključevanje teh vsebin v učne načrte narodnostnih šol predvideva že julija 1993. leta sprejeti Zakon o pravicah narodnih in etničnih manjšin na Madžarskem.

Temeljne vsebine z omenjenih področij smo delno vključili že v učni načrt za slovenski jezik; učni načrt je pripravljen, o njem razpravljamo z učitelji; za strokovno presojo smo zaprosili predavateljico Pedagoške fakultete v Mariboru, odlično poznavalko porabskih razmer na področju jezika, gospo dr. Zinko Zorko. Dr. Zorkova je gradivo pregledala in podala zelo pozitivno mnenje o njem: tu bi se ji iskreno zahvalila za opravljeno delo in vrsto koristnih nasvetov, kot tudi za vse njene spodbude in vero v pravilnost naših prižadevanj v porabski šoli. Vem, da bi nam bilo mnogo lažje, če bi ljudi, kot je gospa dr. Zorkova, bilo v Sloveniji še več...

Priporočila in predlogi za vključevanje izbranih učno-vzgojnih vsebin iz zgodovine in kulturne tra-

dicije porabskih Slovencev, iz slovenske zgodovine, umetnosti in glasbene kulture v učne načrte za narodnostno šolo bodo do konca marca nared. To bodo le splošna priporočila, ki naj bi se dopolnila in podrobno razčlenila v posameznih predmetnih učnih načrtih in učnih gradivih.

Prepričana sem, da porabske šole to zakonsko možnost morajo izkoristiti, saj jim daje eno izmed najbolj naravnih poti in priložnosti za ohranjanje slovenske identitete pri porabskih Slovencih. Že dolgo namreč vemo, da je samo pouk jezika narodnosti premalo; in če Slovenci res želijo ostati Slovenci, morajo svojemu mlademu rodu dati še kaj več. Pravim morajo, saj imajo možnost...

VALERIJA PERGER

OD SLOVENIJE..

NADZOR V ZDRAVSTVU

Minister za zdravstvo Božidar Voljč je izdal pravilnik o upravnem nadzoru v zdravstvu, ki ga bodo tričlanske strokovne komisije opravljale v okviru rednega programa ali na zahtevo oziroma pobudo predlagateljev, med katere sodijo bolniki, njihovi svojci oziroma skrbniki, zdravstveni zavodi, delodajalci, strokovna združenja ali sodišča.

STATISTIKA

V januarju je bila povprečna bruto plača zaposlenega v slovenskih podjetjih in drugih organizacijah 107.061 tolarjev, povprečna neto plača pa 68.198 tolarjev, je sporočil državni zavod za statistiko. Februarja je bilo v Sloveniji 121.397 brezposelnih, kar je za 1,2 odstotka manj kot januarja. Največ brezposelnih je bilo na območju Ljubljane in Maribora.

POSVET O PRENOSLJIVIH BOLEZNIH

Na ljubljanski medicinski fakulteti je konec tedna potekala mednarodna delavnica o spolno prenosljivih boleznih, predvsem o epidemiologiji in preventivi teh bolezni v alpskih, podonavskih in jadranskih državah.

MADŽARSKI PRAZNIK

Veleposlaništvo Republike Madžarske in Pomurska madžarska narodna samouprava sta ob madžarskem narodnem prazniku v hotelu Lipa v Lendavi pripravila tradicionalen sprejem. Osrednja prireditve je bila v vaškem domu v Čentibi, kjer so odkrili spominsko obeležje Sándorja Petofija.

Jajjaa?!

Vej pa don nej?!

Žip(ani) - žup(ani). Na Vogrskem vsigder več takši samouprav (önkormányzat) ge, štere finančno nanikoj pridejo, ne morejo vplačati, ka bi mogle. Minister Kuncze pa je pravo, ka do se sami mogli vóskopati z močnika, ka jim ministrstvo nede pomagalo. Naši žipani do si za en malo leko peldo djemali od italijanskoga župana v mestu Sant' Omero, šteri že več kak pau leta ne odi v svoj kancelaj. 30 lejt star fiskališ je srečo eno lejpo aučarno Španjolko s črnimi vlasami, pa je z njau vujšo na Španjolsko. Nej tak dugo je poslo eno karto, na šteri

ŽUPS V ŽUTO ŽUPO!

je spiso: "Dobro se počitim. Ostanem." - *Kunczelaji, kancelaji, ka vas eške vse leko čaka?!*

Žups v žuto župo. En tauvan je vkradno en auto. Policaji s Csorne so ga začnili naganjati. V eni mesti je dober ftič vó z autona skočo, pa začno pejški čofigati. Sivi podje pa za njim. Tak je vógladalo, ka jim vujde po mežčvaj, te pa gnauk samo žups v eno grabo puno dreka! - *Šaize! Zdaj sam te duplansko v drčki!*

Auto nas zmauto. Ne vejim, zaka smo tak nauri na autone, ka je eške kradnemo tó. Pa dostokrat prejk mere penaze vódavamo za te svejkle pa vonječe škatule. Na Holandskom pa se eške kralica s piciklinom vozi. V državi živi 15 milijonov ljudi, pa majo 15 milijonov piciklinov. V garaži ništarnoga ministrstva geste več "potačov", kak autonov. Najbole žalostni pa so prej ministerge, ka se jim vsig-

der midi, pa zato se ne morejo voziti s piciklinom, liki morejo nuicati svejkle autone. - *Siromacke! Sto? Uni ali mi?*

Stalin v štali. En vogrski človek nej emo piciklina, liki enoga konja. Pa en mali grej. Svojomi konji je dau ime: Stalin. Tau je bilau eške za Stalina. - *25 lejt je biu v Stalinovoj štali v Sibiriji.*

Ampaške amputirali. V enaj špitalaj v Floridi (Tampa) so etognauk enoma betežniki dovjrezali zdravo nogau, lagvo pa njali. Pacienš je tau samo te napamet vzóu, gda se je po operaciji gorpřebiúdo. Za tri gni pa so ranč v tej špitalaj enomi starejšomi človeki dojkapčili mašin, s šterim je sapo djemau. Vkuiper so ga zmejšali z enim betežnikom, šteri je že ozdravo. - *Merika je Morika, zamer(i)kaj si!*

Če bi jaz bijla opica, paj bi po svejti lejtal... V Indiji je ništarni den lepše pokapanje mejla ena opica,

kak ništarni lidgč. Tau pa prej zato, ka je opica bluzi grada Taj Mahal živejla pa so go turisti pa domanji trnok radi meli. - *Te gni smo videli televizijski film o tom, ka v varaši Grozni v Čečniji stau pa stau mrtvecov vseposedik raztraušeno leži, ka je niške ne pokopa. Ništarne že več kednau, če nej mejsecov. Če bi jaz bijla fčejlica, paj bi se Baugitaužila...*

Castro se kastriro. Že, svojo teorijo, ka un kak revolucionar vsigder more v sodačkom gvanti biti. Čüda se je zgaudila. Dau si je zašiti prvi civilski gvant. Pa vejte, kam je iúšo na modno revijo (divatbematató)? Zdravan v Pariz! Naj se Francuzi malo navčijo, kak se je trbej pošteno nasč djati! - *Nauvi gvant se zove: Gvantanamo, že, sodački Gvant-tá-njamo. Gda pa komunizem túnjamo?*

Francek Mukič

SEJEM NA STIČIŠČU ŠTIRIH DRŽAV

Pred kratkim so se mudili na Madžarskem sodelavci Pomurskega sejma iz Gornje Radgone. Namen njihovega obiska je bil predstavitev sejemске dejavnosti na severovzhodnem predelu Slovenije. Po obisku v Zalaegerszegu so se predstavili maloštevilnemu a zelo zainteresiranemu občinstvu tudi v Sombotelu. Organizatorja tokratnega srečanja sta bila Pomurska gospodarska zbornica in Center za pospeševanje razvoja podjetništva v Sombotelu.

Kot je direktor sejma, g. Erjavec v uvodu povedal, so po osamosvojitvi Slovenije doživeli tudi veliko sprememb na področju sejemске dejavnosti. Pojavilo se je precej novih zasebnih agencij, ki se ukvarjajo z organiziranjem sejmov. Slovenija ima pet ti. sejemskih mest, G. Radgona pa ima največji sejemski prostor (11.000 m² zaprtih površin, 1500 m² objektov za živino, 47.000 m² odprtih razstavnih površin). V spremen-

jenih razmerah se je povečala vloga sejmov pri blagovni menjavi, tako tudi država stimulira udeležbo na določenih sejmih. Kmetijsko živilski sejem v G. Radgoni s svojo mednarodno priznanostjo nedvomno spada med podpirane sejme.

Ob bogati sejemski ponudbi so se sodelavci Pomurskega sejma osredotočili na podrobno predstavitev dveh sejemskih prireditev. Kot prvo so spregovorili o Mednarodnem bienalnem sejmu gradbeništva in gradbenih materialov, ki bo od 18. do 22. aprila. Sejem, ki prikazuje pomembne novosti s področja gradbeništva in gradbenih materialov, je edini tovrstni specializirani sejem v Sloveniji. Razstavni program je zelo široko zastavljen, kajti zajema, od planiranja in projektiranja preko gradbenih materialov in mehanizacije do notranje opreme in varstva okolja ter izobraževanja, vsa področja v zvezi z gradbeništvom. Udeležbo na

sejmu je že prijaviilo 350 razstavljalcev iz 16 držav, med njimi je tudi Madžarska.

Glavni del predstavitve je bil namenjen Kmetijsko živilskemu sejmu, ki bo od 26. avgusta do 3. septembra. Program letošnjega sejma zajema štiri sklope. Ob strokovnih razstavah in predavanjih ter bogatem razstavnem programu je vsekakor treba omeniti ocenjevanje izdelkov. Bogat spremljajoči program - zabavne, kulturne in športne prireditve - bo zagotovil odhiti tako razstavljalcem kot

obiskovalcem.

V pogovoru po predstavitvi je bilo slišati več vprašanj. Po sprejetju zakona o zbornicah na Madžarskem so le-te še v fazi organiziranja. Med drugim tudi Kmetijska zbornica Železne županije. Tako zaenkrat ni povsem jasno, kdo naj bi bil odgovoren za zagotovitev madžarske (Železno županijske) udeležbe na Kmetijskem sejmu v G. Radgoni.

M. Sukič

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 9.40 na 2. programu madžarske televizije

Naslednja oddaja bo 25. marca 1995

Porabje, 23. marca 1995

KA MISLITE?

KOMI DE TAU DOBRO?

12. marciusa je vlada (kormány) zvišredni dji-lejš mejla. Na večer je že vsaki vedo, ka so skončali. In kratko: rosag je spoj dojavertivo. Če nikše stopaje ne naredijo, gospodarstvo se vküpzišči. Vladni odloki (határozatok) do se fejs čütili v držinaj. Nej da bi do teygamau že nej žmetno bilau, pa itak de se reman na lačaj tadala stiskavo. Ka je tau?

Potejn toga tak otroški dodatek kak porodniško podporo (GYES) samo tistim dajo, steri malo slüžijo. Steri tak po srednjom, pa so gnes eške na petaj, tistim več nej pa bogatim ranč tak nej. In visikij šaulaj pa univerzaj de šolnino (tandíjat) trbello plačüvati od geseni tadala. Forint so devalvejrali za 9 procentov. Ministrski predsednik je povedo, ka je tau samo začetek stabilizacije.

V našij vasnicaj sam lüdi spítavala, ka oni mislijo od toga? Komi de tau dobro ali slabo?

otroški dodatek (családi pótlék) pa ge porodniško podporo (GYES), dapa kelko? Če samo telko, kak do teygamau, te de spoj žmetno. Forint so tú, pa do ga eške devalvejrali. Plače ostanejo, cejne pa vsakši den više dejo. Spoj se mi ne vidi, zakoj tak fejs zdigajo gesti. Aj baude dragi alkohol pa dojan, nej ka že krü ne moreš plačati pa mlejko. Ge se ne vüпам, ka s tejn, ka škejo zdaj napraviti, de "malomi" človeki baukše. Vlada toga reda vse tak na nagla dela, da lüdj naprej nika ne znajo. Moremo pa razmeti tau tú, ka je rosag v navauli. Kak de pa za živet, tau ne znamo. Vüпajmo se, ka več lagvoga ne zadobimo. Najveksa navola je gnes pri nas, da je dosti folišije dopüškeno. Gvüšna sam, ka tisti, steri so nej prsiljeni na té fonte, pá najdejo paut, kak se s toga vöpotegniti. Etak grata srmak eške vekši srmak, bogati pa bole bogati."

Margit Sömenek iz Saka-lauvec.

"Po mojom je gnes že spoj lagvo. Kak dugo eške de tau šlau, nej vedeti. Najbole žmetno je mladini. Gda se oženijo, te bi njim trbello bola pomagati. Največkrat nej-majo dela, če pa majo, malo slüžijo. Kak so zdaj napravili, leko se bodjimo, ka eške menje mlajšov bau.

Dja sam mejla tri mlajše. Vsi so se včili, najmenksa zdaj vöspravi srednjo šaulo. Tak go gledam, ka bi se rada tadala včila. Dapa kak mo mi plačüvati šolnino? Dja 4 vöre delam na den, v šauli čistim, nalagam. Slüž je nej velki. Mauž baukše slüži, litji več kak pau slüža odide za stroške (rezsire). Dekličina nas dosta košta. Gnes je nej tak kak prva bilau. Gda se mi je starejša (h)či včila, sam dobila telko pomoči od

rosaga, ka sam nikše navaule nej mejla. Z menksa deklčinov ojdijo takši mlajši v šaulo, steri majo bogate stariše. Tistim je nej bilau, na priliko žmetno vöplačati za izlet (kirándulás) v Holandijo 17 djezero forintov. Litji nam je tau dugo trbello vtjüпšparati. Vrtnarstvo (kertészet) se vči v srednji šauli, s tejn si tú v našoj krajini žmetno slüž spravi. Zatok bi lepau bilau, če bi se včila tadala. Tau se pa ne vüпам превеč, ka de mogauče."

Eva Domiter iz Slovenske vesi.

"Dja sam tö čüla, ka je navovoga. Moram povedati, ka gnesden več nej vedeti, ka bau zranja. Dja sam zdaj doma na porodniškom z 2 leta staro deklčinu. Radi bi štje edno dejte meli. Ne morem povedati, ka je naša držina bogata, dapa z dosti delom, z velikim rizikom - mauž je podjetnik (vállalkozó) - po srednjom živemo. Čüla sam, ka tiste držine (tak planejraro) ne dobijo otroškoga dodatka, ženske pa GYES, gde na ednoga človeka na mejsec več kak 15 djezero forintov slüža pride. Po mojom je tau spoj nej vredi, če rejsan malo držin slüži telko. Steri dosta slüžijo, so nej tú med nami.

Če si zmislimo, pri gnešnji cenaj 15 djezero forintov komik dojda za normalni žitek. Spoj mladim, šteri so zidali kak mi, pa majo dug. Leko gvüšno povejm, ka če tau tak bau, te de v rosagi štje menje dece. Gnes je deco raniti nej léko. Gvant, črejvle, vse je strašno drago. Do teygamau smo si gnauk pa gnauk prinesli iz Avstrije ponošen gvant pa črejvle. Tau so zdaj tö dojavili. Forint je den do dneva menje vrejden, če poglednamo, pred par lejtami smo pau telko dali za šiling kak gnes. Kak etak leko

naprej prideš?"

Marija Parš iz Varaša.

"Ge tuj v Varaša - v Monoštri - živem. Mauž nema dela, dva deteta mava. Nej dugo, ka sva stanovanje (lakás) dojküpila, gde živeva. Ka prslüžimo, moramo dati za dug pa za stroške. Deca je vsakši den vekša. Ranč si ne smejš misliti na tau, ka povejmo, deca de birmo mejla ali pride kakšo gostüvanje. Po mojom, ka zdaj planejraro, je nej za mladino. Lejpo bi bilau, če bi rejsan za tiste napravili dobro, steri malo slüžijo. Dobro bi bilau, če bi držina leko planejrara naprej. Gnes je tau nej mogoče. Den do dneva cejne dejo gor v nebesa, plače pa ostanejo tam, gde so. Pa kak so zdaj skončali, se ne smejmo vüpati, ka nam plače gorzdignejo.

Moja deca je že nej mala. Vekši de se v kakšoj srednjoi šauli včijo. Kak mo tau plačüvati, ne vejm. V visiko šaulo pa srmački potejm toga nedo mogli. Nedo mogli šolnine plačüvati.

Gnesden je dosta čüti od kradnanje, tuj not vtrgnejo, tam koga bujejo za pejneze. Tomi se ne smejmo čüdivati. Spoj dosta lüdi, spoj pa mladina je brez slüža.

Moram pa povedati, ka znamo, da vlada podrauvne plane eške zdaj dela. Rada bi se vüpala, ka do tej stopaji rejsan za "maloga" človeka."

Etak so mi vadlüvale ženske, pa morem povedati, ka se mi je trnok vidlo - kakoli so se taužile - ka vsakša ma nikšo malo vüpanje. Lepau bi bilau, če bi se nej zaman vüpale.

I. Barber

... DO MADŽARSKÉ

ODLIKOVANJE ZA 15. MAREC

Ob 15. marcu, madžarskem državnem prazniku, je predsednik države Árpád Göncz podelil najvišje madžarske nagrade. Kossuthovo in Széchenyi-jevo nagrado je prejelo 39 znanstvenikov, umetnikov in kulturnih ustvarjalcev.

Ob tem dnevu so tudi v Železni županiji podelili županijska priznanja. Spominsko plaketo Avgusta Pavla sta prejela tudi dva Porabca in sicer Nemka Hilda Škaper-Czuczai, učiteljica nemščine na Gornjem Seniku ter Karel Dončec, lončar z Verice.

216 TISOČ PODPISOV

Dan pred 15. marcem je József Torgyán, predsednik Stranke malih posestnikov predal predsedniku skupščine 215.840 podpisov. Podpisniki zahtevajo, naj se voli predsednik Republike Madžarske neposredno. Za to bi bilo potrebno spremeniti madžarsko Ustavo, kajti po današnji ustavi predsednika države voli skupščina.

ODSTOPILA DVA MINISTRA

12. marca po seji vlade sta odstopila dva ministra Hornove vlade, minister za socialo in minister za državno varnost. Ministra sta utemeljila svoj odstop s tem, da se ne strinjata z novimi stabilizacijskimi ukrepi, predvsem na področju socialne.

GORNJI SENIK-MARTINJE

Obveščamo Vas, da bo od 1. aprila mejni prehod Gornji Senik-Martinje odprt od 7. do 21. ure.

MAMA JE NEMKA, OČE SLOVENEK, JAZ SEM PA...

Zadnje čase je vse več telefonskih klicev ali pisem, ki jih dobivamo v Uredništvo. Kličejo nas in nam pišejo ljudje, Slovenci, na pol Slovenci, ki že dalj časa ne živijo v Porabju, nekateri izmed njih pa nikoli niso bili Porabci. Naj omenim le gospoda iz Káloza (županija Fejér), ki je po naključju prišel do naše številke in nas prosil, naj mu poskrbimo za madžarsko-slovenski slovar. Seveda nas je zanimalo, kaj ga motivira, da bi se ukvarjal s slovenskim jezikom. Gostobesedni gospod je na dolgo razlagal, kako je njegova babica prišla na začetku stoletja iz Prekmurja, iz Beltincev, na posestvo beltiških grofov v Káloz. Prišlo jih je kakšnih dvajset, hlapcev in služabnic. On sam seveda ne govori več slovensko, ima pa sorodnike v Beltincih in ga moti, da se mora z njimi pogovarjati v nemščini. On seveda nikoli ne bo Slovenec, kot tudi mlada gospa v Budimpešti, ki se udeležuje slovenskega tečaja, ne. Med kratkimi portreti, ki smo jih pripravili v Budimpešti, najdete tudi njene. Kako je pa s tem pri "izseljencih in njihovih potomcih"?

Ilona Čuk (Rónyai)

"56-oga sam se oženila pa prišla z Gorenjoga Sinika v Pešt. Doma je nej bilau dela, trno smo srmačke bili. Dosta mladine je odskočilo tistoga reda. Moški so ali odšli na Štatersko ali so v revoluciji mrli, zatok smo ženske z naše generacije same ostale. Moj mauž je biu na Siniki sodak. Tam sva se spoznala, on me je gorpripele v Pešt. Gda sam es prišla, sam nika nej znala vogrski. Tašča (anyós) me je v bauto poslala, pa sam nej znala vogrski prpeu prositi. Delat sam nej šla, ka sam dejte mejla, pojbiča. 60-oga me je mauž tanjau. Od tistogamau sam sama, pa sam pojbiča

tō sama ranila. Gda san 32 lejt stara bila, so me poslali v invalidno penzijo. Dapa zatok vsigdar delam. Mejla sam edno padaškinjo, stera me je nutspravila ta, gde totoje pa lottoje kontrolejrajo. V šestdeseti lejtaj, gda je kni samo 3.60 forintov košto, sam za edno nauč dobila 60 forintov.

Slovenski gučati se mi že malo zadejvle. Gda smo es prišli, je naša mama tō tū bila pa sestra tō. Dokeč je mama živala, smo vsigdar slovenski gučale. Moj sin slovenski vse razmej, nazaj mi pa zatok vogrski guči. Dapa moji vnuki že nika ne razmejo."

Erika Sódor, (hči Batjinoga Ferina iz Slovenske vesi).

"Redno hodim v Slovensko društvo, kajti učim se slovensko. Včlanjena v društvo sicer nisem. Član društva je oče. Kot otrok se nisem naučila slovensčine in v tem tečaju sem videla neko priložnost, da nadomestim zamujeno. Tudi drugače se rada učim tuje jezike, po poklicu sem profesorica za tuje jezike. Na tečaj slovensčine se je vpisala vsa družina. Ker oče pač govori le narečje, se spoznava s knjižno slovensčino, midva z mlajšim bratom sva pa začela pri osnovah. Ker imamo tečaj le tedenski enkrat, ne napredujemo preveč hitro.

Oče je iz Slovenske vesi. Zgodovine "njegovih" ne poznam preveč, le toliko, koliko mi je sam pripovedoval oz. koliko sem sama doživela med počitnicami kot otrok v Slovenski vesi.

Za kaj se imam? Naj odgovorim s kratko zgodbi. Kot najstnica sem začela pisati dnevnik, ki se je začel tako: "Moja mama je Nemka, oče Slovenec, jaz pa sem Madžarka..."

Tomaž Hanžek (sin Hanžek Ferija z G. Senika).

"Ne govorim slovensko. Tudi če gremo na Gornji Senik, se s sestričnami pogovarjam madžarsko. Edini stavek, ki ga premorem v narečju, je: "Ka škeš?" Oče se na Seniku pogovarja slovensko. Moja mama je Madžarka. Tu v Budimpešti se pogovarjamo samo madžarsko."

Vendel Trplan

"Z Verice sam prišo v Pešt, 54-oga leta. Doma nas je bilau osem mlajšov, pa nej bilau dela, zatok sam prišo v Pešt. Delo sam kak autobusni šoför. V dosti rosagaj sam odo. Zdaj pa sem šoför direktora pri firmi Jacobs. Vozim fanjski auto, ford mondeo.

Oženo sam se 62-oga leta. V Mosonszentjánosi sam spozno ženo. Ona je Vogrinka. Eno čer mam pa že tri vnuke.

Če bi eške gnauk mladi bijo, bi gvišno nej prišo v Pešt. Ne vidi se mi. Če doma dem na Virico, se mi trno vidi. Zdaj mi je že žau, ka smo odali izo. Dapa zdaj je že kesnau. 54 lejt sam star, familijo tō tū mam. Srce me zatok trno nazaj vlečč. Če gda pelam direktora v Sombotel pa mam vōro ali dve, vsigdar "domau" skaučim."

Marijana Sukič

NAŠE PESMI (95)

NA BREJGI TRNINA

Na brejgi trnina,
črne oči dekla,
črne oči dekla,
zakaj si gizdava.

Nej sam jaz gizdava,
vsaka dejkla takša,
štera 'ma lúbija
prstenek na prsti.

Nej so tisto rauže,
štere so v ogradci,
ar so tiste rauže,
štere se lúbijo.

Müva sva si rauže,
müva se lúbiva,
müva sva si rauže,
müva se lúbiva.

Rauža sam si rauža,
dokeč nejmam mauža,
da pa že mauža 'mam,
rauža mi povegne.

Cvejtek sam si cvejtek,
dokeč nejmam dejte,
da pa že dejte 'mam,
cvejtek mi povegne.

Cvejtek moj lübleni,
rožmarin zeleni,
prosim te za dobro,
vzemi me za lübo.

Jaz bi te za lübo vzeu,
če bi drüge nej 'méu,
jaz bi te za lübo vzeu,
če bi drüge nej 'méu.

(Števanovci)
-mkm-

PORABSKA KRONIKA

Podatki za februar 1995

ROJSTVA

Gornji Senik: Gergö in David Labric (dvojčka), (oče Laslo Labric pd. Kovačnin, mati Agneš Rūšič pd. Klenčina)

Tamaš Kainz (oče Jožef Kainz pd. Kaincovi, mati Katalin Györfvári)

Slovenska ves: Robert Korpič (oče Tibor Korpič ml., mati Anita Bartakovič)

UMRLI

Gornji Senik: Jožef Šteimetz pd. Štejfarin Pejpi, Ištvan Sukič pd. Forgošin Štejfli

Slovenska ves: Karoly Žampar pd. Búcoštji Karci, Dončecz Istvánné pd. Kalcini Ani

Števanovci: Károly Ropoš, Závecz Károlyné,
Andovci: Šasar Károlyné pd. Kovačina Nana

POPRAVEK

Opravičujemo se **Mariji Krajcar** (Krajczár Lörincné) v Soproni, da so v tiskarni dojpzabili slejdnjo vrsto. Zatok zahvalo eške gnauk objavljamo.

Naša draga mati, KOLARINA ANA so samok poudrugi mejsec betežni ležali, v tom kratkom časi je njij prejk 60 blajženi lüdi poglednilo. Lejpa vala njim.

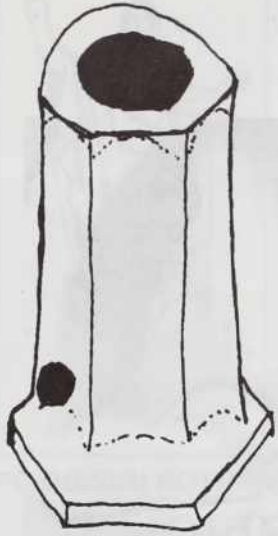
Obdrügin se zavalim cejloj rodbini doma pa v Martinji, vsejm spoznancom, steri so nji 25. januara 1995 na slednjo paut sprevodili, i njini grob z raužami okinčali.

Hči Micka iz Soprona

KA JE TAU?

Kak se zove

Kak so nicali

- na Gorenjon Siniki.....
- na Dolenjon Siniki.....
- v Ritkarovci.....
- na Verici.....
- v Števanovci.....
- v Andovci.....
- v Slovenskoj vesi.....
- v Sakalauvci.....

Rešitev iz številke
4/1995

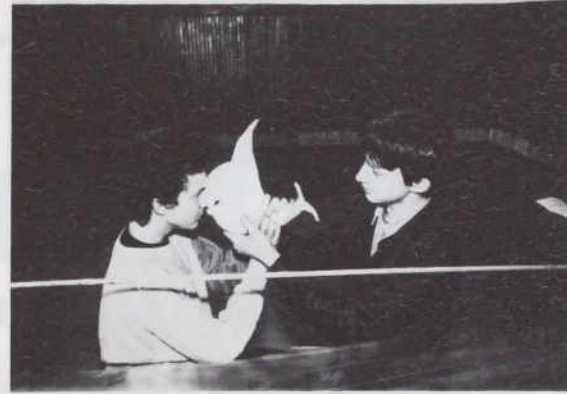
svčćnik - držalo za svečo, s katero so svetili v hiši in ki so jo lahko tudi prenašali gyertyatartó - a házban világításra használt gyertya hordozására

Tak se zovčć:

na Gorenjon Siniki pa Dolenjon Siniki svejčćnjek, v Sakalauvci pa v Slovenskoj vesi posvejčćnjak, v Števanovci, v Andovci, v Ritkarovci pa na Verici svejčćnjak.

Tak so nicali: V svejčćnjeki so meli v kunji ali fiži svejčćo, pa so v tom leko tá pa nazaj nosili tó.

O ZLATI RIBICI

19. marca so se lutkarji seniške osnovne šole predstavili domačemu občćinstvu s svojo najnovejšo igro. Tekst O zlati ribici je napisal ter ga postavil na oder Miķi Roš iz Murske Sobote. Mentorica skupine je Klara Fodor.

KAROLINA KOLMANIČ:

SREČOLOV

Tista jesenska nedelja je bila za vaške otročaje nad vse praznična. Nihče ni utegnil sedeti pri TV in buljiti v risanke, da o nalogah in učenju ne govorimo. Te so še med tednom odveč, kdo bi se nanje spomnil v nedeljo. Ta nedelja bi morala biti v koledarju zapisana z velikimi rdečimi črkami, kajti otroci v Višnjevcih so pripravili srečolov.

Velikim je odbor naložil velike naloge, manjšim pa manjše. Tako mora biti. Tisti bolj pisмени so pisali listke in oštevilčili dobitke, bolj nerodni so jih lepili nanje. Toda pot do dobitkov je dolga in zapletena. Boris je prosil mamo za nekaj konzerv in paštet s pretečenim rokom, tudi pudingi in podobne zadeve z eurokremi so bili sprejemljivi. Znajdljiva mladež je prebrskala podstrešja in shrambe in v Borisovi garaži, kjer trenutno ni bilo avta, je bilo nametano na tleh in policah podobno kot na boljšem trgu. Stare knjige in stenski koledarji, dogorele sveče in polprazni kemični svinč-

niki, rabljene radirke in zvezki z zavihanimi platnicami, bo za manj srečne dobitnike. Listki za bližnje prijatelje in znance bodo označeni s posebnim zavihkom. Malo že lahko pogoljufajo za znance in tiste, ki pomagajo. Za zaprtimi vrati so odborniki izražali tudi svoje želje. Mojca, ki so jo šteli za dušo prireditve, si je na primer želela tigrastega muca. Pri Terčkovih imajo dva, zakaj ne bi bil eden njen, čeprav se dva imenitno podita in si podajata žogico.

Druga ura se je naglo bližala. Vsa vaška mladež iz domače vasi se je zbrala. No, tudi tisti od daleč so prikolesarili in hoteli videti čudež višnjevskih otrok.

Grič je oživel. Pod tremi brezami, vanje se je skril rahel vetrič, so pridno prekladali dobitke Mojca, Pavel in Tina. Da so se vmes že dvakrat sprli in enkrat zlasali, je tako razumljivo. Dobitki so čakali v velikih kartonih, vrečke z listki pa v Mojčinem cekarju. Iz velike rjave košare, vrata so bila zaprta, pa se je slišalo

uporniško mačje mijavanje.

"Metka ga je prinesla, ampak samo zate, razumeš!" je podučila Mojca, zato številka dvanajst, muckova, ostane tu. Pavel bi se tudi zabaval z muckom, a kaj ko se je moral besedno bojevati že za psa pri hiši. Po kraješem premisleku je le vprašal: "Terčkovi sploh vedo, da je muc na tomboli?"

"To naj Metka z njimi ureja," je malomarno zamahnil Pavel in si ogledoval bogastvo v skatlah. "Sama krama. Edina vrednost je muc," je iskreno priznal, in oči so se sprehajale po vsebini, nalepljeni oštevilčeni lističi pa so štrleli v zrak kot zajčja učesca.

Od nekod je prisopihala Pavlova sestra Anica. V rokah je stiskala zavojček, ga priložila v karton in se nagajivo smehljala. "To sem prinesla. Nič odpirati! Tako mora biti!"

V splošnem vrvežu je tako ni utegnil nihče poslušati. Iz vseh strani so prihajali otroci iskat srečo. Z veseljem vpitjem so se mešali glasovi iz zvočnika. Ta je sicer hreščal in šu-

mel, ampak Madonna je bila vendar močnejša. Nato se je začel sejem.

"Ugasni, no, da se bomo slišali!" je ukazala Mojca in žugala proti grmeči na pravi na brezi.

"Kaj!? Že rajši poslušam Madonno kot tebe," se je oglasilo nekje z vrha drevesa.

In potem so romale številke iz vrečke in kup vrednot v kartonih je kopnel. Muc je ves nesrečen pristal v Mojčinih rokah, čeprav ga je prijazno božala.

Lep jesenski večer je preneglo ugasnil. Dolino pod gričem je zajela mehka vlažna megla. Mladež se je vračala domov. Nekateri so pridno odpirali vrečke z bonboni in celo puding v prahu je slastno teknil. Bobi palčke in drugo presušeno pecivo pa se je štelo med posebne poslastice.

Zvečer sta se kar pozno pojavila tudi Pavel in Anica. Oče je že zlezal v pižamo. Pogled mu je obvisel na nočni omarici. Nekaj je pogrešal. Budilka! In ta je bila vzrok, da že ob prihodu ni nadrl svojih ot-

rok. Iskal je budilko, spomin na potovanje v Francijo.

"Pavel, a si ti videl budilko?"

"Jaz, ne! Ne potrebujem je, saj sta vidva z mamo zadolžena za uro," je butnilo iz njega.

"Za jezik te bom! Ne, za ušesa, potepuha!"

Na Anico še posumil ni. A se je sama izdala: "Oči, jaz, jaz sem... odnesla uro... na srečolov."

"Kaaaj?! Kdo te je napeljal? Raztrgam ga. Ti, Pavel?"

Anica je zdrdrala: "Nihče. Vzela sem jo pač, ker vsako jutro renčis nanjo in ji groziš, da jo boš vrgel skozi okno."

"Znoreli ste! Kdo jo je dobil?" je zarjul oče, da je še mama v kuhinjo slišala.

"Ne kriči! Je že tu. Sosedov Mihec jo je prinesel."

Mojčin tigrasti muc, pa si je sam poiskal pot domov k Terčkovim. In zdaj si zopet z bratcem, črnim mucom, podajata žogo. Edina vrednota srečolova so bile sladkarije, vrvež in Madonna.

**PORABJE IZ
OBJEKTIVA**

**INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
LJUBLJANA**

Spoštovani!

Poleti leta 1992 ste sodelovali v anketi Inštituta za narodnostna vprašanja iz Ljubljane, ki je preučeval medetnične odnose v Monoštu. Kakor smo vam takrat povedali, nas zanima mnenje vseh prebivalcev Monoštra ne glede na to, ali so Madžari ali Slovenci.

Rezultate raziskave iz leta 1992 smo že predstavili na več mednarodnih znanstvenih posvetih, v strnjeni obliki pa so objavljeni v publikaciji Inštituta za narodnostna vprašanja Razprave in gradivo, št. 28, in v Slovenskem Koledarju (1994, 1995).

Naša raziskava je zasnovana dolgoročno, t.j. preučevala naj bi, ali so stališča anketiranih o vprašanih, zajetih v vprašalniku, ostala nespremenjena ali pa so se zaradi premikov v družbenem in političnem življenju spremenila.

Leta 1992 so Vas obiskali anketarji, ki so zapisovali Vaše odgovore v vprašalnik. Zaradi skróčenih finančnih sredstev smo vas prisiljeni zaprositi, da tokrat pisno posredujete svoje odgovore. Hkrati vam pisna oblika omogoča, da lahko dalj časa razmišljate o vaših odgovorih ter jih samostojno in nemoteno vnašate v vprašalnik. Prosimo Vas, da odgovarjate sami, brez posvetovanja z drugimi osebami. Anketa je anonimna, zanimajo nas Vaši pogledi na medetnične odnose v Monoštu in ne Vaša osebna identiteta. Vsi podatki bodo uporabljeni zgolj za raziskovalne namene.

Prosimo Vas, da izpolnjeni vprašalnik pošljete v priloženem pisemskem ovitku na naslov Zveze Slovencev na Madžarskem, Monošter, Deak F. u. 17, najkasneje do 5. aprila 1995.

V kolikor želite dodatna pojasnila glede morebitnih nejasnosti pri izpolnjevanju vprašalnika, pokličite, prosimo, Zvezo Slovencev na Madžarskem, tel.: 380-208 med 9. in 12. uro.

Za Vaše sodelovanje se vam vnaprej lepo zahvaljujemo.

Vodja raziskave
Prof. dr. Albina Nečak Luk

Predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem
Jože Hirnök

Direktorica
mag. Vera Klopčič

**NEMZETISÉGI KUTATÓINTÉZET
LJUBLJANA**

Tisztelt Hölgyem, Uram!

On 1992 nyarán közreműködött a ljubljanoi Nemzetiségi Kutatóintézet kérdőívének kitöltésében, melynek segítségével az interetnikus kapcsolatokat vizsgáltuk Szentgotthárdon. Mint ahogy már akkor elmondtuk Önnek, minket Szentgotthárd összlakosságának véleménye érdekel, függetlenül a megkérdezettek nemzetiségi hovatartozásától.

Az 1992-es kutatás eredményét már több nemzetközi tanácskozáson bemutattuk. Kivonat formában megjelent intézetünk kiadványában, melynek címe Razprave in Gradivo (1994/28. sz.) valamint a Szloven kalendáriumban 1994-ben és 1995-ben.

Kutatásunk hosszútávon azt tanulmányozza, hogy a kérdőívben feltett kérdésekben változatlan maradt-e adatközlőink álláspontja, vagy - a társadalmi és politikai változások hatásaként - megváltozott-e?

1992-ben Önt felkeresték kérdezőbiztosaink, akik az Ön válaszai alapján kitöltötték a kérdőívet. Jelenlegi kutatásunknál anyagi nehézségeink rákényszerítettek minket arra, hogy a kérdőívet postán juttassuk el Önhez és válaszait irásban kérjük. Ez a módszer ugyanakkor lehetővé teszi, hogy válaszait átgondolja, önállóan és zavartalan körülmények között tolthesse ki a kérdőívet. Kérjük, hogy a kérdőívet önállóan, más személyek közreműködése nélkül töltsse ki. A kérdőív névtelen, minket az Ön véleménye érdekel, nem pedig az Ön kiléte. Az adatokat kizárólag tudományos célra használjuk.

Kérjük Önt, hogy a kitöltött kérdőívet legkésőbb 1995. április 5-ig szíveskedjék a mellékelt válaszborítékban visszaküldeni a következő címre: Magyarországi Szlovének Szövetsége, 9970 Szentgotthárd Deak F. u. 17.

Ha a kérdőív kitöltéséhez felvilágosításra, segítségre lenne szüksége, kérjük hívja a következő telefonszámot: 380-208 (Magyarországi Szlovének Szövetsége). Kérdéseire Munda Hirnök Katalin, intézetünk munkatársa válaszol naponta 9 és 12 óra között. Segítségét és megértését előre is köszönjük.

prof. dr. Albina Nečak Luk
a kutatócsoport vezetője

Hirnök József
a Magyarországi Szlovének Szövetségének elnöke

mag. Vera Klopčič
a Nemzetiségi Kutatóintézet igazgatója

**NIKA
ZA SMEJ**

VRASTVO

Naš mali Gustek je be-težen grato. Doktor ma je spiso vrastvo, štero z žli-cov mora notvzeti.

Etognauk je velka nevola nastanila. Naš mali Gustek je pravo, ka samo te not-vzema vrastvo, če ma nje-gva babica dajo. Mati je za toga volo čemerasta gra-tala pa pitala Gusteka, ka je tau, zakoj samo od babice vzema vrastvo?

Gustek pa: "Zatok, ka ba-bici roké trpečejo pa tačas, ka mi k lampaj prnese žli-co, več kak polonje vözle-va."

REPA

Naš mali Ödön je etog-nauk etak pito doktora: "Gospaud doktor, doma mi gučijo, aj dosta repe gem, te mo prej bola vido. Gos-paud doktor, tau je istina?"

Doktor pa: "Kaj bi pa nej istina bila. Vido se že ti tak-šoga zavca, šteri očala no-si?"

DOBRA VEČERJA

Naš Peter je etognauk večer domau prišo pa ga žena čakala: "Peter, tak si pravo, ka gnes tvoj šef pri-de na večerjo. Kak je pa tau, ka si sam domau pri-šo?"

"Draga moja Vilma, mo-rem ti nika ovaditi. Moj šef je že več kak eden keder betežen. Ge bi pa tak rad nika dobroga djo, zatok sam ti pravo, ka šef tti pri-de."

I. Barber

PORABJE

**ČASOPIS ZVEZE
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993 se časopis PORABJE uvršča med proizvode, katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).